

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Barbory Berkové a soudců Mgr. Jiřího Gottwalda a JUDr. Michala Jantoše ve věci

žalobkyně: **D.-W. a.s.**, IČO X
sídlem S. 421, X U.
zastoupená advokátem Mgr. Davidem Fiedlerem
sídlem Senovážné náměstí 870/27, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**
sídlem Masarykova 427/31, 602 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 2. 2020, č. j. 7974/20/5200-11434-707700

takto:

I. Žaloba **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

A) Vymezení věci

1. Žalobkyně se dle vlastního tvrzení v roce 2012 rozhodla spolufinancovat výstavbu fotovoltaické elektrárny (dále jen „FVE“) v Rumunsku z důvodu, že z prezentace tohoto projektu vyplýval údaj o nabízeném lukrativním výnosu 36 % ročně. Jako jediný způsob zajištění finančních prostředků na tuto investici se žalobkyni poté, co jí oslovené banky odmítly poskytnout úvěr, jevila emise vlastních dluhopisů, tudíž dne 17. 12. 2012 emitovala 100 mil. ks dluhopisů „D. D.-M. 08,75/2027“ o jmenovité hodnotě 1 Kč s pevnou úrokovou sazbou 8,75 % ročně po dobu 15 let, což mělo vést ke zhodnocení její investice

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

o 27,25 % ročně (očekávaný výnos 36 % – náklad na dluhopisový úrok 8,75 %). Dne 16. 12. 2012 upsal z těchto dluhopisů celkem 35 mil. Kč předseda představenstva žalobkyně (od 1. 1. 2014 statutární ředitel), Ing. N., přičemž dne 21. 12. 2012 splatil emisní kurz ve výši 35 mil. Kč. Ing. N. byl jediným upisovatelem žalobkyní emitovaných dluhopisů. Následně se však dle tvrzení žalobkyně z důvodu nepředvídatelných legislativních změn v Rumunsku její očekávání nenaplnila a očekávaný výnos klesl na pouhých 9 % ročně. Ing. N. proto v souladu s emisními podmínkami dne 20. 3. 2013 požádal o předčasné splacení jmenovité hodnoty všech jím upsaných dluhopisů, načež mu 30. 4. 2013 žalobkyně vyplatila částku 36 012 326 Kč, jakožto součet jmenovité hodnoty dluhopisů ve výši 35 mil. Kč a úroků z držby cenných papírů ve výši 1 012 326 Kč za období od 1. 1. 2013 do 30. 4. 2013.

2. Částku 1 012 326 Kč uplatnila žalobkyně v daňovém přiznání jako finanční náklad snižující základ daně ve smyslu § 24 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“).
3. Finanční úřad pro Olomoucký kraj (dále jen „správce daně“) dodatečným platebním výměrem ze dne 20. 5. 2019 doměřil žalobkyni daň z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2013 ve výši 192 470 Kč a současně stanovil penále. Správce daně uznal, že formálně žalobkyně zákonná ustanovení týkající se daňové účinnosti nákladů v podobě dluhopisových úroků naplnila, avšak dospěl k závěru, že v posuzovaném případě nebylo možné vycházet pro zjištění základu daně z účetnictví žalobkyně, neboť došlo ke krácení daňové povinnosti „jiným způsobem“ ve smyslu § 23 odst. 10 ZDP. Podle správce daně došlo úpisem dluhopisů Ing. N., který byl jakožto předseda představenstva s žalobkyní spojenou osobou ve smyslu § 23 odst. 7 ZDP, v poměrech žalobkyně fakticky pouze k nahrazení závazku z bezúročných půjček ve výši celkem 33 mil. Kč, které jí Ing. N. poskytl v letech 2010 a 2011 a které mu žalobkyně dne 20. 12. 2012 na jeho výzvu ze dne 30. 11. 2012 splatila, závazkem v podobě úroku z držby cenných papírů a úhrady jmenovité hodnoty upsaných dluhopisů ve výši 35 mil. Kč. Z kontrolních zjištění o okolnostech, které předcházely předmětné emisi dluhopisů a pak po ní následovaly (dne 2. 5. 2013, tj. ihned po vyplacení částky za vrácené dluhopisy, poskytl Ing. N. žalobkyni opětovně bezúročnou půjčku ve výši 35 mil. Kč), tak správce daně dovodil, že emise dluhopisů neměla pro žalobkyni racionálně odůvodněný ekonomický smysl a jejím zjevným cílem bylo jen umělé vytvoření podmínek za účelem eliminace daňové povinnosti, resp. získání daňového zvýhodnění, a to jak na straně emitenta (žalobkyně) formou dluhopisových úroků snižujících základ daně, tak na straně upisovatele (Ing. N.) formou nezdanění výnosů z držby cenných papírů využitím § 36 odst. 3 ZDP ve znění účinném do 31. 12. 2012, který umožňoval nastavením pravidel pro stanovení základu daně a zaokrouhlování daně dosáhnout nulové výše srážkové daně z úrokového příjmu z držby dluhopisů. S ohledem na uvedené správce daně zvýšil výsledek hospodaření žalobkyně podle § 23 odst. 3 písm. a) bod 2 ZDP o částku 1 012 326 Kč, představující vyplacené úroky z dluhopisů spojené osobě Ing. N., neboť dle jeho závěru došlo vynaložením těchto finančních nákladů a jejich zahrnutím do daňově účinných nákladů ze strany žalobkyně ke zneužití práva.
4. Odvolání žalobce žalovaný v záhlaví specifikovaným rozhodnutím zamítl a dodatečný platební výměr potvrdil.

B) Žaloba a stanovisko žalovaného

5. Žalobkyně se žalobou domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného i dodatečného platebního výměru. Odmítla, že by zneužila právo za účelem získání daňového zvýhodnění, tj. že by finanční náklady v podobě dluhopisových úroků vznikly jako důsledek uměle vytvořených podmínek. Žalobní body soud stručně shrnuje takto:
- a) žalovaný nepochopil problematiku podnikání na kapitálovém trhu. Uvedl-li emitent v emisních podmínkách, že dluhopisy nebudou veřejně nabízeny, pak to pro něj podle § 35 odst. 2 písm. a) a b) zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, znamenalo, že nemusel vyhotovit prospekt cenného papíru a jeho emisní podmínky nepodléhaly schválení ČNB, přičemž případná nabídka dluhopisů mohla směřovat jen kvalifikovaným investorům a omezenému okruhu dalších max. 150 osob. Závěr žalovaného, že v důsledku vydání neveřejné emise dluhopisů došlo k omezení okruhu možných nabyvatelů jen na osobu Ing. N., je tudíž nesprávný. Žalobkyně měla v úmyslu nabídnout dluhopisy dalším investorům, neboť celou emisi dluhopisů by Ing. N. nebyl ani schopen upsat;
 - b) závěr žalovaného o snaze žalobkyně získat daňové zvýhodnění a nikoli investovat do projektu FVE v Rumunsku je účelovou fabulací, neboť z listin i výpovědí svědků vyplynulo, že žalobkyně o vstupu do projektu výstavby FVE v Rumunsku reálně jednala, že údaj o původně nabízeném výnosu 36 % ročně byl podložen předloženým business plánem, že přípravu na tuto investiční akci zahájila již v listopadu 2012 ověřováním možností financování bankovním úvěrem a že k rozhodnutí o nevstoupení do projektu a ukončení veškerých jednání v této věci ji přimělo až Investiční memorandum z 5. 2. 2013, z něhož vyplynulo, že očekávaný výnos klesl z 36 na 9 % ročně. Tvrzené daňové zvýhodnění držitele dluhopisů za období 4 měsíců prokazuje, že předmětná emise souvisela s projektem FVE, neboť v roce 2013 měla žalobkyně obrát přes 0,5 mld. Kč, dosáhla zisku téměř 48 mil. Kč a na dani z příjmů právnických osob zaplatila přes 9 mil. Kč, tudíž teoretické daňové zvýhodnění ve výši 192 470 Kč by pro ni bylo zcela zanedbatelné;
 - c) liché jsou i spekulace žalovaného o zbytečnosti emise s ohledem na předchozí bezúročné půjčky žalobkyně od Ing. N. Žalobkyně předpokládala následné upsání emitovaných dluhopisů i dalšími investory, vůči nimž by tak byl Ing. N. zjevně znevýhodněn, neboť by na rozdíl od nich z této investice, která nijak nesouvisela s hlavní podnikatelskou činností žalobkyně, neměl žádný výnos. Nadto Ing. N. neměl povinnost žalobkyni bezúročnou půjčku poskytnout a nutnost jejího splacení nezávisela na vůli žalobkyně.
6. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Ve vyjádření k žalobě odkázal na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí a obsáhle citoval judikaturu Nejvyššího správního soudu, Ústavního soudu i Soudního dvora Evropské unie vymezující podmínky pro možnost přijetí závěru o zneužití práva za účelem získání daňového zvýhodnění.

C) Posouzení věci krajským soudem

7. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). V souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl soud bez jednání.
8. Žalovaný v napadeném rozhodnutí netvrdil, že by v důsledku vydání neveřejné emise dluhopisů došlo k omezení okruhu možných nabyvatelů jen na osobu Ing. N., jak

dovozuje žalobkyně, pouze v odst. 64 napadeného rozhodnutí poukázal na skutečnost, že žalobkyní emitované dluhopisy nebyly nikdy veřejně nabízeny ani určeny k obchodování na trhu, tedy jakkoli nabízeny externím investorům, což žalovaný označil za skutečnost podporující závěr o tom, že emise dluhopisů byla účelová a fakticky určena právě a jen pro získání finanční výhody Ing. N. a nikoli pro zajištění finančních prostředků pro žalobkyni jako emitenta. Argumentace uvedená žalobkyní v žalobním bodu a) je tedy lichá, neboť žalobkyně podsouvá žalovanému závěr, který tento neučinil.

9. Žalobní bod b), jímž žalobkyně obecně vytkla žalovanému spekulativnost jeho úvah, je vyvrácen obsahem napadeného rozhodnutí. Jelikož žalobkyně v žalobě prakticky jen znovu zopakovala již v daňovém řízení uváděný příběh o časovém sledu událostí, který však žalovaný v napadeném rozhodnutí podrobnou argumentací vyvrátil, nebylo povinností soudu znovu závěry žalovaného, na které žalobkyně v žalobě nijak konkrétně nereagovala, do rozsudku přepsat. V odst. 48 a násl. napadeného rozhodnutí žalovaný přehledně uvedl řadu konkrétních skutečností, které jednoznačně vyvrací tvrzení žalobkyně a relevanci a věrohodnost jí předložených důkazů (zejména nedatované prezentace) a naopak svědčí o tom, že se žalobkyně a za ni jednající Ing. Nezval se snažili uměle vytvořit souvislost emise 100 mil. ks dluhopisů o jmenovité hodnotě 1 Kč žalobkyní dne 17. 12. 2012 s údajně reálnou, avšak následně zmařenou investicí žalobkyně do projektu výstavby a provozu FVE v Rumunsku. Těmito skutečnostmi jsou zejména nepředložení konkrétního důkazu, který by svědčil o faktickém jednání žalobkyně s generálním dodavatelem stavby (G., s. r. o.) či vlastníkem projektu FVE v Rumunsku (U.) před datem úpisu, resp. emise dluhopisů, a dále vyvrácení tvrzení žalobkyně, že k financování prostřednictvím emise dluhopisů přikročila až po zamítnutí žádosti o úvěr ze strany bank, a to zjištěním, že žalobkyně podepsala komisionářskou smlouvu s obchodníkem C. C. F. a. s. již dne 15. 11. 2012, avšak odpovědi od bank (nadto na žádost o poskytnutí daleko vyššího úvěru, než jaký žalobkyně k financování tvrzené investice potřebovala) obdržela až 16. a 19. 11. 2012. S ohledem na obecnost žalobních námitek krajský soud v podrobnostech na napadené rozhodnutí plně odkazuje.
10. V žalobě uvedené tvrzení žalobkyně, že daňové zvýhodnění držitele dluhopisů za období 4 měsíců prokazuje, že předmětná emise souvisela s projektem FVE, neboť v roce 2013 měla žalobkyně obrát přes 0,5 mld. Kč, dosáhla zisku téměř 48 mil. Kč a na dani z příjmů právnických osob zaplatila přes 9 mil. Kč, krajský soud, stejně jako žalovaný, nepovažuje za logické. Žalovaný naopak v této souvislosti zcela oprávněně akcentoval, že žalobkyně zrušila emisi dluhopisů až v červenci 2019, ačkoli již v roce 2013 dle vlastního tvrzení dospěla k závěru o nerentabilitě projektu FVE v Rumunsku, k jehož financování měla tato emise sloužit. Rovněž není krajskému soudu zřejmé, jak může výše obrátu a odvedené daně z příjmů žalobkyní dokazovat, že ve věci tzv. korunových dluhopisů nezneužila ve svůj prospěch právní úpravu a nesnažila se o získání nelegitimního daňového zvýhodnění. Argument, který žalovaný trefně nazval jako „by to nestálo za to“, nelze považovat za relevantní.
11. K žalobnímu bodu c) je třeba uvést, že žalovaný v napadeném rozhodnutí nezpochybňoval absenci povinnosti Ing. N. poskytnout žalobkyni bezúročnou půjčku, avšak s ohledem na načasování žádosti Ing. N. o vrácení půjčky, jeho následný úpis dluhopisů a opětovné poskytnutí bezúročné půjčky žalobkyni po získání daňového zvýhodnění dospěl žalovaný k závěru, že se ze strany žalobkyně a Ing. N., jakožto spojených osob, jednalo o úkony, jimž nelze přiznat právní ochranu, neboť se jednalo o úkony zneužívající právo.

12. Krajský soud tudíž shodně s orgány finanční správy nepochybuje o tom, že jediným skutečným cílem této emise dluhopisů žalobkyní zřetelně bylo využít díky propojenosti žalobkyně a za ni jednajícího Ing. N. platnosti právních norem, které v časově omezeném období od 1. 8. 2012 do 31. 12. 2012 umožnily držitelům tzv. korunových dluhopisů vyhnout se zdanění příjmů z dluhopisových úroků zvláštní sazbou daně ve výši 15 %, tj. cílem bylo vyplacení úroků z dluhopisů nezatížených srážkovou daní Ing. N. za současného snížení základu daně z příjmů žalobkyně díky uplatnění těchto vyplacených dluhopisových úroků jako daňově účinných nákladů.

D) Závěr a náklady řízení

13. Jelikož neshledal krajský soud žalobní body důvodnými, žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
14. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nemá, neboť plně procesně úspěšnému žalovanému nevznikly podle obsahu spisu v tomto soudním řízení žádné náklady přesahující jeho obvyklou úřední činnost.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 14. prosince 2021

Mgr. Barbora Berková v. r.
předsedkyně senátu